

Naslov članka/Article:

Tretje desetletje revije *Fizika v šoli*

Avtor/Author:

Jaka Banko, Tatjana Gulič, Danica Mati Djuraki, Dušan Klemenčič,
Špela Mrak, Andreja Nagode in Marija Lesjak Reichenberg

CC licenca

Priznanje avtorstva-Nekomercialno-Brez predelav

Fizika v šoli 1/2025, letnik 30

ISSN 1318-6388

Izdal in založil: Zavod Republike Slovenije za šolstvo

Kraj in leto izdaje: Ljubljana, 2025

Spletna stran revije:

<https://www.zrss.si/strokovne-revije/fizika-v-soli/>

Tretje desetletje revije *Fizika v šoli*

Jaka Banko, Tatjana Gulič, Danica Mati Djuraki, Dušan Klemenčič, Špela Mrak, Andreja Nagode in Marija Lesjak Reichenberg

Letos obeležujemo že 30 let izhajanja revije *Fizika v šoli*, ki z objavo strokovnih in didaktičnih prispevkov spodbuja učiteljice in učitelje fizike k strokovni rasti ter izmenjavi izkušenj. V vseh teh letih je prestala različne preobrazbe, kar je lepo vidno že po pregledu naslovnice in vsebin posameznih številok, ki smo jih zbrali v posebni publikaciji *30 let revije Fizika v šoli: Kronika*, dostopni v Digitalni bralnici Zavoda RS za šolstvo: www.zrss.si/pdf/30_let_revije_Fizika_v_soli_kronika.pdf.

V *Kroniki* so zbrani tudi uvodniki ob prvi številki, prvem in drugem desetletju ter imena ustvarjalcev revije v letih od 1995 do 2025, od odgovornih urednikov, članov uredniškega odbora in drugih strokovnih sodelavcev do vseh avtorjev člankov.

V nadaljevanju prispevka objavljamo zapise posameznih soustvarjalcev revije v zadnjih desetih letih.

Revija in Založba (Andreja Nagode)

Leta 2016 je mesto vodje Založbe Zavoda RS za šolstvo od Marije Lesjak Reichenberg prevzela Zvonka Kos. Znotraj založbe smo si takrat tri urednice razporedile delo in tako sem od kolegice Simone Vozelj prevzela koordinacijo celotne priprave revije *Fizika v šoli* za tisk in objavo. Nova ekipa se je s svežimi idejami lotila konceptualne in oblikovne prenovе revije. Odločili smo se za večji format revije, z B5 smo prešli na obrezani format A4. Revija je postala v celoti barvna, obogatena s slikovnim gradivom, spremenili smo naslovnico in notranjost ter dodali naslednje rubrike:

- *Iz teorije za prakso* – prispevki, ki so namenjeni učiteljevi refleksiji in strokovni rasti.
- *Iz prakse* – primeri dobrih praks in izmenjava izkušenj učiteljev iz osnovnih in srednjih šol.
- *Upodobitve v fiziki* – razprava o rabi jezika pri poučevanju naravoslovnih vsebin.
- *Znanost v svetu in pri nas* – predstavljamo delo slovenskih znanstvenic in znanstvenikov z intervjuji ter dosežke znanosti v svetu, med drugim tudi Nobelove nagrajence.
- *Zanimivosti* – na pester in doživljajski način prikazujejo svet z vidika fizikalne znanosti, ponujajo tudi povezave do zanimivih videovsebin in kratke opise drugih dogodkov.
- *Učiteljev pogled* – mnenja avtorjev v obliki člankov, ki niso recenzirani, ker želimo ohraniti izvirno mnenje avtorja.

Zunanjo podobo revije smo prenovili tudi v tihi želji, da bi jo naredili privlačnejšo za bralce in povečali število naročnikov, kar nam po desetih letih žal še ni uspelo. Vendar še vedno vztrajamo, čeprav s skromnimi finančnimi sredstvi, ker vemo, da revija med učitelje prinaša koristne vsebine, ki so uporabne pri njihovem delu.

Za obstoj in izhajanje revije ste zaslužni bralke in bralci naše revije. Če ne bi bilo zanimanja za prebiranje naše revije, ta seveda ne bi izhajala. Hvala za vso podporo v obliki naročnine na revijo, ki je v zadnjih desetih letih tudi edini vir financiranja stroškov revije.

Za vsebino revije so seveda v prvi vrsti zaslužni avtorice in avtorji številnih člankov, objavljenih v vseh teh letih obstoja revije, ter predani odgovorni uredniki, ki iščejo in nagovarjajo potencialne avtorje. Okoli 300 avtorjev je v naši reviji objavilo čez 600 člankov. H kakovosti člankov veliko prispevajo tudi strokovne recenzije, ki jih opravijo člani uredniškega odbora.

Pri reviji poleg avtorjev in recenzentov sodelujejo tudi drugi strokovni sodelavci. To so: lektor, ki skrbi, da je jezik slovnično korekten in slogovno jasen ter berljiv; prevajalka, ki poskrbi, da so povzetki člankov zapisani v pravilni britanski angleščini; ilustrator, po izobrazbi arhitekt, ki obvlada pravilen tehnični izris skic in risb; akademski slikar, ki je pred desetimi leti na novo oblikoval revijo, zdaj pa za vsako številko posebej pripravi naslovno grafiko, v katero je vključeno slikovno gradivo iz člankov, ki so objavljeni v reviji, in povezano v ustvarjalno ter estetsko grafiko. Ker smo javni zavod, smo za grafično postavitev in tisk revije dolžni prek javnih naročil izbrati najcenejšega ponudnika. Pri grafični postavitvi imamo, verjetno ravno zaradi najcenejše ponudbe, običajno kar nekaj dela s korekturami preloma, ob zamenjavi podjetja pa tudi s ponovnim seznanjanjem oblikovalca preloma s posebnostmi našega oblikovanja, ki je zaradi matematično-fizikalne narave zelo zahtevno. Med ponudniki so tudi taki, ki so dobro izurjeni v svoji stroki, in takrat je delo opravljeno hitro in kakovostno.

V zadovoljstvo mi je bilo v vseh teh desetih letih delati s strokovnjaki različnih strok. Predvsem lahko za vsakega rečem, da svoje delo opravlja s predanostjo in visoko

stopnjo kakovosti. Še posebej sem vesela velikega razumevanja in fleksibilnosti, ki jo strokovni sodelavci pokažejo, ko se nam običajno tik pred koncem šolskega ali koledarskega leta mudi z izidom revije. Mnogi tudi »čez noč« opravijo svoje delo, samo da lahko revija čim prej pride do naročnikov.

Vstop v tretje desetletje izhajanja revije (Jaka Banko)

(Letniki 21–24 (2016–2019), št. 1 in 2)

Vlogo odgovornega urednika revije *Fizika v šoli* sem, z velikim spoštovanjem do predhodnika, mag. Tineta Goleža, prevzel leta 2016. Njegova predanost in strokovnost sta postavili visoke uredniške standarde. Revija je več kot zbirka strokovnih prispevkov, je prostor srečevanja znanstvene eksaktnosti in pedagoške ustvarjalnosti. Je prostor srečevanja misli in izkušenj, ki se porajajo med šolskimi zidovi in daleč onkraj njih, je zgodba, ki jo pišemo s črnilom radovednosti.

Najhujši strah odgovornega urednika ni napaka v besedilu, temveč zamujena priložnost, da navdihne. Revija spremlja odgovornega urednika na vsakem koraku – ni le delo, temveč sobivanje. Z njo diha, se veseli in trpi; postane notranji kompas, ki usmerja misli. **Vsak dogodek, vsaka informacija in najmanjša zanimivost se sproti preseje skozi sito uredniške presoje z nenehnim vprašanjem: bo to učitelju v oporo, spodbudo, navdih?** Tako revija postane nevidna sopotnica vsakdana.

Ključ do uspeha je bil v timskem delu, zavedanju, da brez predanih avtorjev prispevkov, članov uredniškega odbora, strokovne podpore Založbe Zavoda RS za šolstvo in podpore naročnikov revija ne bi dosegla svojega poslanstva. Zaupanje bralcev in sodelavcev je največje priznanje.

Revija je leta 2016 dobila novo oblikovno podobo z barvnim tiskom in večjim formatom ter tematske rubrike: Strokovni prispevki, Didaktični prispevki, Upodobitve v fiziki – v kateri je avtorica in članica uredniškega odbora dr. Mojca Čepič odpirala kritično razpravo o rabi strokovnega jezika, Zanimivosti, pa tudi nepozabne iskrive stripe Milenka Stiplovska.

Novost v reviji je bila tudi osrednja tema posameznega letnika revije. Svetloba (2016), astronomija (2017), leta 2018 in 2019 smo se osredotočili na nadarjene učence in dijake, na iskričice, ki jih je treba podžgati, ne pogasiti.

Eden ključnih uredniških premikov je bila večja vključenost osnovnošolskih učiteljev, ki predstavljajo večino naročnikov. Želeli smo več prispevkov, ki nagovarjajo osnovnošolsko prakso, kar nam je z intenzivnim delom na terenu in z nenehnimi spodbudami tudi uspelo.

Nekateri svetovi obstajajo le, če jih ustvarjamo skupaj. Tak svet JE revija *Fizika v šoli*. Zahvaljujem se vsem, ki

ste s svojim znanjem, kritičnim očesom in ustvarjalnostjo z nami soustvarjali ta svet.

Gostujoča urednica in dvojna številka revije (Tatjana Gulič)

(Letnik 25 (2020), št. 1/2)

Urednikovanje sem kot gostujoča urednica prevzela med epidemijo kovida. Soočili smo se s problemom poučevanja eksperimentalnih veščin, terenskega dela, dela na daljavo in formativnega spremljanja pouka. Skupaj smo poskusili ponuditi uporabne veščine za delo v prilagojenih pogojih poučevanja. Upam, da smo s prispevki vsaj nekaj kolegom omilili stres pri poučevanju fizike v tem obdobju.

Takrat je bilo članke kar težko dobiti, saj so vsi imeli zelo veliko dela z organizacijo pouka oz. predavanj. Vseeno pa se je nabralo člankov za eno, dvojno številko v jeseni, ko je tempo dela nekoliko popustil.

Vsekakor si štejem v veliko čast, da sem lahko soustvarjala revijo.

Naj dodam še to: Revijo vidim kot priložnost za učitelje, da pokažejo svoje delo in različne pristope k poučevanju. Prepričana sem, da se na naših šolah dela zelo kakovostno. V reviji vidim eno od možnosti za prikaz dela učiteljev. Zato jih ponovno vabim, da se opogumijo še tisti, ki se do sedaj niso. Kot članica uredniškega odbora jim bom pri tem stala ob strani in jim tudi, če bodo hoteli, pomagala z nasveti, kako še izboljšati članke.

Enoletno urejanje revije

(Danica Mati Djuraki in Jože Pernar)

(Danica letnik 26 (2021), št. 1 in 2,
Jože letnik 27 (2022), št. 1 in 2)

Revijo *Fizika v šoli* sem spremljala od njenega začetka. Kot učiteljici mi je veliko pomenila. Strokovni članki so dajali priložnosti za razmislek, usmeritve, članki iz razreda pa nove ideje. V času izrednih zdravstvenih razmer zaradi koronavirusa sem bila na Zavodu zaposlena kot svetovalka za fiziko, zato sem sodelovala pri nastanku dvojne številke 25. letnika revije in prevzela vlogo odgovorne urednice 26. letnika. Učitelji so bili takrat precej utrujeni in ni jih bilo lahko spodbuditi k pisanju. Hkrati pa je ta posebni čas prinesel obilo kreativnosti v poučevanju in nekateri so kljub vsemu zbrali dovolj energije, časa in poguma, da so svoje ideje strnili v članke. S sodelovanjem celotnega uredniškega odbora, kolegov svetovalcev Gorana Bezjaka in Milenka Stiplovska ter nepogrešljive Andreje Nagode nam je uspelo obdržati kontinuiteto izhajanja revije.

Dr. Janez Ferbar je pred dobrimi tridesetimi leti ob izidu prevoda *Karlsrujskega tečaja fizike* zapisal: »Za učitelje pravijo, da izgore in se zgarajo, ker morajo delati z dušo

in telesom, zagnano in preudarno. Notranje praznine se obvarujemo le, če kar naprej nabiramo nove izkušnje in vzpodbude.« Revija *Fizika v šoli* je tri desetletja uspešno vzpodbujala učitelje. Verjamem, da bo tako ostalo tudi v prihodnje.

Leta 2021 je k uredniškemu odboru pristopil mag. Jože Pernar, dolgoletni učitelj na tehniški gimnaziji in srednji šoli. S svojimi bogatimi izkušnjami na področju poučevanja dijakov in s poznanstvi med učitelji je k reviji prispeval pomembno vsebino. Že kot avtor je objavil zanimive članke predvsem o raziskovalnem delu, ko je npr. s skupino dijakov uresničil njihovo idejo o izdelavi vetrovnika. Od ideje do učnega pripomočka ni minilo veliko časa, pridobljenega pa je bilo veliko znanja. Poglobljeno delo z vetrovnikom je nudilo marsikatero možnost učenja na zelo avtentičen način, ki se na trenutke približa tudi znanstvenim metodam. Prav tehniška gimnazija je lahko priložnost za spoznavanje inženirskih metod v fiziki.

Leta 2022 se je zaposlil na Zavodu za šolstvo kot svetovalca za fiziko in tisto leto prevzel tudi vlogo odgovornega urednika revije. K sodelovanju v uredniškem odboru je povabil odlično slovensko znanstvenico dr. Andrejo Gomboc, astrofizičarko, in s tem reviji omogočil kakovostne članke s področja astronomije. Uredniškemu odboru se je pridružil še dr. Aleš Mohorič, predavatelj na Fakulteti za matematiko in fiziko Univerze v Ljubljani.

Vodilna tema 27. letnika je bila interdisciplinarna fizika – to je fizika okoli nas in v drugih strokah. Vsebinsko obeh številkih prinaša zanimive članke, od eksperimentalnih poskusov s fakultet do osnovne šole.

Ob zaključku tretjega desetletja izhajanja revije

(Dušan Klemenčič)

(Letnika 28 in 29 (2023 in 2024), št. 1 in 2)

Vloga odgovornega urednika revije *Fizika v šoli* je zame pomenila veliko čast, hkrati pa tudi precejšnjo odgovornost do tako uveljavljene revije. Revija je v zadnjem obdobju doživljala neprestane spremembe na mestu odgovornega urednika, kar ima praviloma negativne učinke pri pridobivanju člankov za nove številke. Konstantnost na mestih uredniškega odbora namreč zagotavlja tudi konstantnost pri nastajanju člankov.

Spremembe prinašajo nove priložnosti, vendar zahtevajo tudi svoj čas. Na začetku opravljanja vloge odgovornega urednika sem se srečeval predvsem z izzivom pridobivanja zadostne količine člankov, da je lahko izšla nova številka revije. Pri tem sem izkoristil vsako priložnost in stik s potencialnimi avtorji ter jih nagovarjal k pripravi članka bodisi iz teorije bodisi iz prakse. Brez članov uredniškega odbora, ki so pri tem opravili levji delež, seveda ne bi šlo. S skupnimi močmi nam je uspelo sestaviti prvo številko, nato pa je šlo lažje.

Zastavili smo si nekaj novih smernic, ki so nam zagotavljale stalnost in mirnost pri sestavi novih številok. V revijo smo predvsem na pobudo dr. Andreje Gomboc vpeljali članke v obliki intervjujev s slovenskimi znanstvenicami v želji po popularizaciji fizike med ženskami; v vsaki številki revije smo objavili enega takšnih intervjujev. Kmalu smo k tem člankom dodali še dosežke na področju fizike v svetu ter uvedli novo rubriko z naslovom Znanost v svetu in pri nas. Dr. Mojca Čepič je nadaljevala s stalnimi in nepogrešljivimi objavami člankov v rubriki Upodobitve v fiziki. Milenko Stiplovšek je za vsako revijo pripravil pomenljiv strip, po odhodu v zaslužni pokoj pa ga je pri tem nadomestil Vladimir Grubelnik. Prostor v reviji so našli tudi članki v rubriki Učiteljev pogled, predvsem izpod peresa nekdanjega člana uredniškega odbora revije Petra Preloga.

Na naslov revije je prihajalo vse več člankov, ki so nastali na samostojno pobudo predvsem učiteljev, kar je pripeljalo celo do situacije, ko je bilo člankov preveč za objavo v eni reviji. Vsak avtor, ki vložil čas v pripravo članka, si seveda želi takojšnje objave, in kmalu sem se kot odgovorni urednik srečal s povsem drugim, še težjim izzivom – zagotoviti vsem avtorjem, ki niso odstopili od takojšnje objave, objavo v naslednji številki. Revija *Fizika v šoli* ima namreč stalno število strani (64), ki se ne spreminja ne glede na količino vsebine. Z založbo smo z ustreznimi prelomi uspešno rešili tudi takšne izzive.

V času mojega opravljanja funkcije odgovornega urednika je bilo tudi nekaj sprememb na mestih uredniškega odbora; zapustila sta nas Andreja Gomboc in Miroslav Cvahte, pridružila pa sta se nam Sonja Jejčič in Sergej Faletič. Po dveh letih opravljanja vloge odgovornega urednika sem zaradi prevzema funkcije vodje predmetne skupine predal funkcijo odgovornega urednika novi odgovorni urednici Špeli Mrak, ki je po upokojitvi Milenka Stiplovška nastopila delo svetovalke za fiziko.

30 let revije in pogled v prihodnost

(Špela Mrak in Marija Lesjak Reichenberg)

(Letnik 30 (2025), od št. 1)

Slika 1: Gostje na okrogli mizi od leve proti desni: Milenko Stiplovšek, Mojca Čepič, Danica Mati Djuraki, Tatjana Gulič, Miroslav Cvahte, skrajno desno moderatorka Marija Lesjak Reichenberg.

Šestnajstega in sedemnajstega aprila 2025 se je v Laškem odvijala 8. konferenca učiteljic in učiteljev naravoslovnih predmetov NAK 2025 z naslovom »Nazaj k izkušnjam s pogledom v prihodnost«. Na konferenci smo dali mesto tudi reviji *Fizika v šoli*. Revija ravno v tem času praznuje 30-letnico. Za počastitev jubileja smo na konferenci organizirali okroglo mizo.

Gostje so bili nekdanji in sedanji člani uredniškega odbora revije: Mojca Čepič, Danica Mati Djuraki, Tatjana Gulič, Miroslav Cvahte, Milenko Stiplovšek in Špela Mrak. Okroglo mizo je vodila Marija Lesjak Reichenberg (slika 1).

Slika 2: Sedanja odgovorna urednica revije Špela Mrak.

Beseda je na začetku okrogle mize tekla o daljnem letu 1995, ko je revija prvič izšla (slika 3). V kontekst, v katerem je vstopila revija, nas je s pozdravnim pismom Sete Oblak, prve odgovorne urednice, uvedla sedanja odgovorna urednica revije Špela Mrak (slika 2).

Slika 3: Fotografija naslovnice prve številke revije *Fizika v šoli*.

Seta Oblak je pred konferenco, aprila 2025, zapisala naslednje:

»Na Zavodu za šolstvo sem bila od leta 1980 do upokojitve vodja predmetne skupine za fiziko, obiskovala sem srednje šole po Sloveniji in spoznala veliko srednješolskih učiteljev, z mnogimi smo sodelovali. Marsikaj se je dogajalo, na začetku 80. let smo uvajali usmerjeno izobraževanje, velik poudarek smo dali eksperimentalnemu delu, uveden je bil predmet *Fizikalna merjenja*. Ko je bila na začetku 90. let spet uvedena gimnazija, smo hoteli obdržati nove pridobitve in smo ob podpori ministrstva za šolstvo in pod strokovnim vodstvom Fakultete za fiziko organizirali projekt *Posodobitev pouka fizike v srednji šoli*. Tako smo vsebino 1. letnika usmerjenega izobraževanja vključili v učni načrt za fiziko. Prenovili smo maturo iz fizike: ker je fizika eksperimentalna veda, smo vključili v maturitetni izpit tudi eksperimentalno delo.

V tem času, ko se je pri pouku fizike toliko dogajalo, to je bilo leta 1985, se mi je zdelo primerno, da ustanovimo revijo *Fizika v šoli*, v kateri so lahko učitelji med seboj sodelovali ter izmenjevali ideje in izkušnje tudi v pisni obliki ter s tem prispevali k razvoju pouka fizike. Bila sem urednica revije, prispevkov je bilo veliko, revija se je vsem zdelo zanimiva.

Slovenija se je ob koncu 80. let osamosvajala, postala je samostojna država in v začetku 90. let se ji je kot državi uspelo izkazati tudi pri fiziki. Leta 1995 smo se kot slovenski predstavniki prvič udeležili konference mednarodne organizacije za pouk fizike GIREP v Vidmu v Italiji in naslednjo GIREP-ovo konferenco leta 1996 smo že organizirali v Sloveniji. Ker smo s tem Slovenijo kot državo predstavili tudi v svetu, je takratni minister za šolstvo dr. Slavko Gaber za nas organiziral slavnostni sprejem na Brdu, slavnostni sprejem pa smo imeli tudi pri takratnem ljubljanskem županu dr. Dimitriju Ruplu. Postala sem tajnica združenja GIREP.

O tem sem pisala ob dvajsetletnici revije, ko sem bila že upokojena in sem uredništvo predala Marku Munihu. Njega je nato nasledil Tine Golež, sama sem pa še vedno lektorirala prispevke. Zdaj sem že dolgo v pokoju in me navdaja lep občutek, da je bilo revijo smiselno ustanoviti, saj je še vedno aktualna, še vedno bogata s prispevki in praznuje že 30-letnico.

Ob tej priložnosti iskreno čestitam vsem, ki revijo soustvarjate, in vam še naprej želim veliko uspeha.«

Ob tem zapisu lahko ugotovimo, da je osemdeseta in devetdeseta leta 20. stoletja dejansko zaznamovalo veliko pomembnih dogajanj. Ob tolikšni aktivnosti je bila ustanovitev revije *Fizika v šoli* naravna in celo potrebna. *Obzornik za matematiko in fiziko*, ki ga je izdajalo društvo DMFA, je bil namreč namenjen predvsem raziskovalnemu delu in ni omogočal posvečanja objavam s področja poučevanja fizike, *Presek* pa je bil namenjen tako učiteljem kot učencem (obe reviji še vedno izhajata v istih okvirih). Zavod RS za šolstvo je bil zelo naklonjen razvojnemu delu, aktivnemu sodelovanju učiteljev in mednarodnemu delovanju, ustvarjanje revije je bilo

tudi glede na prejeta število prispevkov za objavo v prvi številki revije izjemno aktualno. Na poziv k pisanju prispevkov je prispelo več besedil, kot jih je bilo mogoče objaviti v prvi številki revije. Odmevi na revijo so bili dobri, učitelji so jo sprejeli za svojo.

Revija *Fizika v šoli* je imela na začetku izhajanja glavnega urednika (Marjan Hribar), odgovorno urednico (Seta Oblak) in tehničnega urednika (Marko Munih) ter svet revije.

Na okrogli mizi smo se posvetili tudi nastajanju revije, ki je rezultat delovanja dveh strok: fizike oz. didaktike fizike in založništva. Marko Munih, tehnični urednik, je ob dvajseti obletnici obstoja revije razmišljal tako: »Ko mi je bila poverjena vloga tehničnega urednika, sem z veseljem sprejel ponujeno sodelovanje. Ker me je delo z računalniki veselilo in mi je šlo kar dobro od rok, sem tehnično urejanje *Fizike v šoli* sprejel z večjim navdušenjem kot morebitno pisanje. V letih 1994-95, ko je nastajala prva revija, so bili še DOS-ovski časi, čeprav so si Windowsi že utirali pot« (Oblak idr., 2014).

S specifikami postavljanja revije za tisk v današnjih časih nas je seznanila sedanja urednica revije na Založbi Zavoda RS za šolstvo Andreja Nagode. Predstavila nam je tudi *Kroniko*. Nekaj natisnjenih izvodov publikacije je zakrožilo med publiko, ki je spremljala okroglo mizo.

Omenili smo število avtorjev člankov (292) in rekorderje med njimi (Janez Strnad je npr. za revijo pisal v obdobju 1996–2019 in je svojih 39 prispevkov objavil kar v 23 letnikih! Med zvestimi pisci so tudi Tine Golež, Marjan Hribar, Ivo Verovnik, Peter Prelog, Mojca Čepič, Gorazd Planinšič, Ciril Dominko, Rasto Snoj ...). V tridesetih letih izhajanja revije je bilo objavljenih 690 člankov, od tega jih je v spletnem arhivu trenutno dostopnih 170.

V nadaljevanju smo se osredotočili na spletni arhiv člankov (<https://www.zrss.si/arhiv-clankov/>) revij, ki jih izdaja Zavod RS za šolstvo. K iskanju člankov v arhivu smo povabili prisotne na okrogli mizi, k iskanju in prebiranju pa vabimo tudi vas, bralce in bralke, saj so članki, objavljeni v reviji *Fizika v šoli*, aktualni tudi po vseh teh letih.

Sodelujoči na okrogli mizi pa prisotnih niso vabili le k prebiranju člankov, objavljenih na spletnih straneh Digitalne bralnice. Čutiti je bilo močan apel k pisanju.

Jaka Banko je sočno, ganljivo in prepričljivo izpostavil pomen motiviranja učiteljev in učiteljic fizike za pisanje in objavlanje v reviji ter svoje izkušnje pri njihovem nagovarjanju. Podobne izkušnje pri nagovarjanju potencialnih avtorjev je imela tudi Tatjana Gulič.

Temo smo zaobjeli tudi z mislijo odgovornega urednika revije v letih 2005–2014, Tineta Goleža, ki je v uvodniku k prvi številki revije iz leta 2006 zapisal: »Dejstvo je, da je revija toliko zanimiva in naša, kolikor se za njo potrudimo s pisanjem.«

Učitelji in učiteljice fizike revijo *Fizika v šoli* dejansko

jemljejo za svojo. Droben preizkus je pokazal, da jo poznajo vsi prisotni (na okrogli mizi) in da jo ima večina tudi naročeno v šoli. Individualnih naročnikov med publiko nismo našli.

Nenadomestljivo je dejstvo, da je pouk fizike povezan z vsakdanjim življenjem. Slednje lepo ponazori misel, zapisana v še enem uvodniku Tineta Goleža (Oblak idr., 2014, str. 1): »Tudi tretji članek se nanaša na tekočine, a tokrat so v glavni vlogi plini. Vladimir Grubelnik in Marjan Logar sta v avto vzela nenavadna potnika: navađen in helijev balon. Že slutite, za kaj gre pri tem članku? Za namig povejmo še, da bi bila zgodba dolgočasna, če bi avtor vozil s konstantno hitrostjo.«

Povezanost revije s poukom fizike so izpostavili člani omizja; k izjavi o pomenu eksperimentov in demonstracijskih poskusov je bil izzvan Mirko Cvahte, znan po promoviranju eksperimentalnega dela z učenci in dijaki.

Pomen posredovanja informacij v fiziki in mnogih semantičnih problemov, ki se ob tem pojavljajo (naslov rubrike v reviji, ki se posveča temu področju, je *Upodobitve v fiziki*), je izpostavila Mojca Čepič. Zaobjemimo njene misli s citatom iz revije: »Kako fizikalne pojave ilustrirati z nazornimi eksperimenti, kako jih razložiti, kako jih grafično predstaviti in, predvsem, katere besede ob tem uporabljati?« (Čepič, 2016, str. 58). Pomen ilustracije oz. stripa pri pouku fizike je poudaril Milenko Stiplovšek, ki je do upokojitve v revijo prispeval stripe oz. karikature z upodobitvami fizikalnih pojmov, pomen izhajanja revije in stika z učitelji in učiteljicami med epidemijo kovida 19 pa Danica Mati Djuraki. Dušan Klemenčič, sedanji koordinator predmetne skupine za fiziko na Zavodu RS za šolstvo, je bil izzvan z vprašanjem o pomenu revije tako za predmetno skupino kot za Zavod RS za šolstvo.

V zadnji sklop okrogle mize pa nas je popeljal pogovor o pripravi prispevkov za objavo in o strokovnih recenzijah. Vsi prispevki so namreč strokovno pregledani; člani omizja so izpostavili pomen in vlogo strokovnih recenzij, navzoče pa povabili k pisanju in deljenju izkušenj v obliki objave prispevka v reviji. Odgovorna urednica revije Špela Mrak je navzoče povabila k reševanju ankete na temo pisanja člankov za revijo *Fizika v šoli*.

Prvo vprašanje, na katero so odgovarjali navzoči, je bilo: »Izberite trditev, ki velja za vas.« Navzoči so poročali, da bi v reviji *Fizika v šoli* radi objavili svoj prispevek, vendar se jim zdi, da bi opisali nekaj, kar tako ali tako že delajo vsi (17 odgovorov), sporočali so tudi, da so v reviji že objavili vsaj en prispevek (11), da za objavo članka v reviji nimajo poguma (9) ali pa da so med pisanjem članka žal obupali (3).

Ob tej priložnosti nagovarjamo vse, ki bi članek želeli objaviti, da stopite v stik z nami preko elektronskega naslova revija.fizika@zrss.si ali spela.mrak@zrss.si.

V nadaljevanju pa so bili pomenljivi tudi odgovori navzočih na vprašanje, kaj zanje pomeni objaviti prispevek

v reviji *Fizika v šoli*. Izbrali so lahko več možnosti, rezultati pa so bili naslednji: deljenje mojih znanj in izkušenj (13 odgovorov), potrditev mojega dela (11), pridobivanje točk za napredovanje (8), pomoč učitelju kolegu oziroma učiteljici kolegici (4), prispevek k razvoju didaktike fizike (5) in narediti nekaj zase (6).

Med odgovori na vprašanje, kaj je tisto, kar bi udeležence prepričalo, da se odločijo za pisanje prispevka, bi izpostavili naslednje misli: »da mi nekdo sporoči, da je prispevek dovolj dober/smiseln za objavo«, »dobra ideja«, »inovativna ideja«, »tema; kaj naj napišem«, »pomoč pri pisanju«, »deljenje (dobre) prakse«, »da bi imel občutek, da bo moj članek res komu koristil«, »zagotovilo, da ti nekdo ves čas pisanja/objavljanja stoji ob strani«.

V nadaljevanju smo navzoče vprašali še, kaj bi veljalo zanje, če bi želeli objaviti prispevek, in ali bi se udeležili izobraževanja, če bi bilo organizirano. Med drugim so izrazili željo, da bi jih nekdo uvedel v objavo prispevka (11), nekaj si jih je želelo organiziranega izobraževanja (5), slednjega bi se udeležilo 13 oseb. Ko smo spraševali po njihovih pričakovanjih, pa smo prejeli odgovore, da bi želeli izraženo pričakovanje za članek, pomoč pri oblikovanju članka, predstavitev oblike, podporo, vsebino, komentar kratkih zapisov in temo. Tema oz. teme ter ideje pa so bile med najpogosteje izraženimi oblikami podpore, ki bi jih lahko v uredništvu revije ponudili, da bi učitelji in učiteljice pisali prispevke za revijo *Fizika v šoli*.

V izziv na tem mestu navajamo nekaj tem za pisanje članka:

- eksperimentalno delo (vključno s težavami, s katerimi se učenci/dijaki srečujejo pri delu);
- ure, izvedene na prostem;
- dnevi dejavnosti, izvedeni s strani učiteljev, na šoli;
- primeri pisnih ocenjevanj (vključno z mrežnim diagramom, analizo odgovorov ...);

- uporaba senzorjev, vse, kar mora o tem vedeti učitelj (sheme, programi, kje najdemo pomoč, vključno z navodili za učence/dijake in morebitnimi delovnimi listi);
- drugače izvedene ure;
- medpredmetno povezovanje, kjer uro/sklop načrtujeta in izvedeta vsaj dva učitelja hkrati.

Odgovorna urednica revije Špela Mrak je bila v zaključku okrogle mize izzvana z vprašanjem, kam gre revija *Fizika v šoli* in ali se lahko revija še vedno identificira z mislijo, ki jo je Tine Golež zapisal leta 2006 v uvodniku revije. Zapisal je, da »glavni namen revije ostaja enak: dati učitelju v roke nekaj takega, kar bo lahko uporabil pri rednem pouku ali pri krožku. Seveda ima domovinsko pravico tudi kak bolj teoretično ali eksperimentalno poglobljen članek, ki temu pogoju ne ustreza, a to le bogati revijo, če to ne postane prevladujoča praksa. Navsezadnje mora učitelj vedeti kar nekaj več, kot je njegov poučevalski opus« (Golež, 2006).

Strinjati se moramo, da glavni namen revije po vseh teh letih ostaja enak. Za to, da bo revija aktualna in uporabna za slehernega učitelja fizike, pa moramo skrbeti vsi skupaj. Od koga naj učitelj dobi idejo za delo pri pouku, če ne od kolega, ki poučuje fiziko na sosednji šoli? Revija naj nas torej združuje, naj predstavlja našo skupnost, kjer se podpiramo s strokovnimi prispevki s področja didaktike fizike.

Pogled v prihodnost je poln optimizma. Revija *Fizika v šoli* bo še naprej sledila svojemu poslanstvu – **podpirati učitelje fizike pri njihovem delu, spodbujati inovativne pristope k poučevanju in širiti ljubezen do znanosti**. V prihodnjih številkah se bomo osredotočili na nove teme, ki bodo obravnavale aktualne izzive in priložnosti v fizikalnem izobraževanju.

Naj sklenemo z mislijo Alberta Einsteina: »Izobraževanje ni priprava na življenje; izobraževanje je življenje samo.« Naj bo naša revija še naprej del vašega življenja in naj vas navdihuje pri poučevanju fizike.

Viri

- [1] *30 let revije Fizika v šoli: Kronika*. (2025). Zavod RS za šolstvo. https://www.zrss.si/pdf/30_let_revije_Fizika_v_soli_kronika.pdf
- [2] *Fizika v šoli*. (1995–2024). Zavod RS za šolstvo. <https://www.zrss.si/digitalna-bralnica/fizika-v-soli/>
- [3] Čepič, M. (2016). Posredovanje informacij v fiziki. *Fizika v šoli*, 21(1), 58.
- [4] Golež, T. (2006). Uvodnik. *Fizika v šoli*, 12(1), 1.
- [5] Golež, T. (2014). Uvodnik. *Fizika v šoli*, 20(1), 1.
- [6] Oblak, S. (2025). *Pozdravno pismo udeležencem okrogle mize ob 30-letnici revije Fizika v šoli*.
- [7] Oblak, S., Munih, M., in Golež, T. (2014). Dvajset let revije *Fizika v šoli*. *Fizika v šoli*, 20(1), 2–7.
- [8] Pernar, J. (2019). *Vetrovnik – raziskovalno delo*. *Fizika v šoli*, 24(1), 44–51.
- [9] Revija *Fizika v šoli* na portalu Digitalna knjižnica Slovenije – dLib: <https://www.dlib.si/results/?euapi=1&query=%27keywords%3dzavod+republike+slovenije+za+%c5%a1olstvo%27&sortDir=ASC&sort=date&pageSize=20&flocation=Zavod+RS+za+%c5%a1olstvo&relation=Fizika+v+%c5%a1oli>